No. 1483 Zaterdag 1 Juni 1912. 29ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223, Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

DE AMBACHTEN.

Ziezoo, de begrooting is achter den rug; nu hebben wij weer tijd en gelegenheid om over wat anders te spreken. Wij beginnen met de ambachten en doen dit naar aanleiding van het Rapport der Welvaartcommissie voor Suriname. Zeer veel, wat over den toestand der ambachtslieden in onze zusterkolonie wordt gezegd, kan ook toegepast worden op Curaçao.

Waarom wij bij voorkeur met de ambachten beginnen? Omdat daar het meest aan hapert, en omdat zeer velen er bij betrokken zijn, die van hun ambacht moeten leven.

Verbetering van het ambacht is bevordering der volksontwikkeling, is verhooging van het economische peil der bevolking.

Allereerst dan, hoe is de toestand der verschillende ambachten in Suriname en op Curaçao?

De commissie (van Suriname slechts sprekend) zegt:

„In den toestand van de verschillende ambachten doen zich groote verschillen voor. Er zijn enkele timmerlieden, smeden, meubelmakers, schoenmakers, bakkers, wien 't goed gaat, maar daarnaast zijn er zeer velen, die lang niet genoeg verdienen om hun gezin te onderhouden. Terwijl door de ambachtslieden verschillende bedragen worden opgegeven als benoodigd om met een gezin fatsoenlijk te kunnen leven, welke bedragen uiteenloopen van f 1000 tot f 5000, blijkt het uit de opgaven, welke van verschillende zijden zijn verkregen, dat een groot aantal zelfs beneden eerstgenoemd bedrag blijft.

De ambachtslieden schrijven dit zelf aan verschillende oorzaken toe. Er wordt vooral geklaagd over een te groot aantal mededingers, over de concurrentie door invoer uit den vreemde (in het bijzonder de schoenmakers klagen hierover), over de moeielijkheid om uitstaande vorderingen op ambtenaren betaald te krijgen, daar geen beslag op traktementen is toegelaten, over de kostbaarheid van invordering van schulden in het algemeen.

De kleermakers klagen over de concurrentie, hun aangedaan door de winkels, die als nevenbedrijf een atelier er op na houden.

Uit de bouwbedrijven, maar ook uit het lederbedrijf, wordt geklaagd over het stelsel van aanbesteding van gouvernementswerken en — leveranties.

Wat de wijze van uitoefening der ambachten betreft, over het geheel zijn de bedrijven klein. Slechts weinige patroons werken met een aantal van 10 of meer werklieden. Alleenwerkende bazen zijn talrijk. Machinale inrichtingen komen ook bij bedrijven, welke daarvoor gereedelijk in aanmerking zouden komen, niet voor.

Gaat men de voornaamste factoren na, die in elken tak van bedrijf voor slagen of niet slagen beslissend zijn, dan vindt men allereerst groot gebrek aan vakkennis, zoo bij patroons als werklieden. De vakkennis wordt in het algemeen bij den baas op het werk verkregen. Leerlingcontracten bestaan niet; eenige verplichting om de jongelieden wat te leeren wordt niet gevoeld. Bij de laatsten is niet het besef aanwezig, dat zij hun vak grondig moeten leeren en zich daarom in de eerste jaren met een geringe bezoldiging tevreden moeten stellen. Zij zijn veeleischend op 't punt van loon. Waanwijsheid, een eigenschap, die in deze van het wereld-verkeer wat geïsoleerde kolonie een weligen bodem vindt, wordt bij deze jongelieden veel aangetroffen. Na een paar jaar achten zij zich bekwaam om als baas op te treden.

Voor timmerman en meubelmaker vinden eenige jongelieden tegenwoordig een opleiding practisch en theoretisch aan de dag-ambachtsschool, theoretisch aan de avondteekenschool. Hier is althans van een eenigszins stelselmatige vorming sprake. Eveneens worden een aantal jongelieden — vooral aanstaande machinisten — eenigermate theoretisch en practisch gevormd aan de werf van de Koloniale Vaartuigen.

Algemeen wordt over dit gebrek aan vakkennis geklaagd. Goed verfwerk ziet men in Paramaribo niet. In het land van houten huizen zou men voorts beter timmerwerk verwachten dan men gemeenlijk ziet. Goed afgewerkte meubelen, van waardevol binnenlandsch hout vervaardigd, die men zou kunnen uitvoeren, komen weinig voor.

Slechts zeer enkele kleermakers en schoenmakers verstaan hun vak in die mate, dat zij met Europeesche vakgenooten te vergelijken zijn.

De jongelieden, die zich soms reeds op een leeftijd van 20 jaar als baas vestigen, missen behalve vakkennis ook kapitaal en behoorlijke gereedschappen. In voorraad maken, wat b. v. voor meubelmakers en schoenmakers van belang is, kunnen zij niet. Wordt hun een levering opgedragen, dan is het eerstnoodige een voorschot, hetzij op het loon, hetzij tot aanschaffing van grondstoffen. Niet zelden is het later uiterst moeielijk het opgedragene behoorlijk uit hun handen te krijgen. Het behoort evenmin tot de zeldzaamheden, dat het voorschot voor andere doeleinden wordt gebruikt. Dat 't werk op die wijze duur wordt en een goed bestaan voor den zoogenaamden baas onmogelijk, spreekt vanzelf.

Naar ons van verschillende zijden is medegedeeld, vindt men voorts bij vele ambachtslieden een groote mate van onverschilligheid. Of klanten, ontevreden geworden, wegloopen, laat hen koud; eveneens of het gevolg daarvan wordt behoeftigheid of faillissement.

Dit laatste heeft niets afschrikkends voor hen; meestal wordt onderhands voor een minimale uitkeering geaccordeerd.

Sprekende voorbeelden vernamen wij van gemis aan alle economisch besef, hieruit blijkend, dat geen gebruik werd gemaakt van aangeboden gunstige gelegenheid en de voorkeur wordt gegeven aan uitstellen en — als de nood niet al te hoog geklommen is — aan niets doen. Daarbij komt bij velen volstrekt gemis aan eerbied voor eerlijken arbeid. Zelf zijn gereedschappen te dragen, de klanten in huis te bezoeken, komt bij vele van deze ambachtslieden niet op.

Naast deze vele gebrekkige bazen vindt men evenwel andere, die handelskennis hebben, met overleg hun zaken besturen en vooruitgaan.

Treffende voorbeelden zijn ons medegedeeld van personen, die, met uiterst geringe middelen begonnen, nu een behoorlijk inkomen genieten.

In den regel zijn deze niet gebleven ambachtslieden, die alleen in opdracht werk verrichten, maar werden zij tevens winkeliers van de producten, in hun werkplaatsen vervaardigd naast andere, welke van elders worden aangevoerd. Hun werkplaatsen dienen dan soms goeddeels voor reparaties. In den zin van handelsbedrijven hebben zich ontwikkeld o. a. de betere meubelzaken verder sommige schoenmakerijen en kleermakerijen. Opmerkelijk is het, dat deze laatste hun goed betaalde coupeurs van elders moeten laten komen.

Onderscheidene zoogenaamde bazen worden nu huiswerkers voor deze magazijnen, die vooruitgaan, over meer kapitaal beschikken en goedkooper inslaan.

Ons komt dan ook de meening juist voor, welke werd verdedigd door iemand, die lang in de kolonie woonachtig, juist deze kringen der bevolking nauwkeurig heeft waargenomen, nl. dat inderdaad in de laatste 20 jaren zich een middenstand in de Surinaamsche maatschappij is gaan ontwikkelen. Bestonden er in de eerste jaren na den slaventijd slechts twee klassen: de vrijgewordenen en hun voormalige meesters, thans daarentegen is een groep van personen ontstaan, waaronder juist de meest energieke en kundige, die zich tot een industrieelen middenstand hebben opgewerkt.

Dit verschijnsel is niet te miskennen. Het openbaart zich in het ontstaan van ateliers en grootere winkels, waartegen zich de kleine kleermakers en schoenmakers richten, in de meubelwinkels, die reeds met ettelijke knechten werken.

Men ziet hier, evenals overal, dat het ambacht voor een goed deel ondergeschikt wordt aan de handelsonderneming. Daarmede zal rekening moeten worden gehouden, zoodra de middelen tot verbetering worden overwogen."

Al zal de Lezer meermalen gedacht hebben, dat de *Redactie* de toestanden van Curaçao beschreef, toch lieten wij tot dusverre slechts de Welvaarts-commissie aan het woord. Maar, wat voor Suriname geldt, is ook, men ziet het, zeer dikwijls van toepassing op Curaçao.

Is in dezen wantoestand bij de verschillende ambachten echter ook eenige verbetering aan te brengen?

Ons dunkt van wel.

Hoofdoorzaak, dat vele ambachten zoo laag staan, is het groote gebrek aan vakkennis. Er zijn maar heel weinig flinke werklieden. Als men een groot werk onder handen neemt, moet men de echte vaklui van heinde en ver bij elkander trommelen. En dit gebrek aan vakkennis vloeit voort uit de zucht naar onafhankelijkheid, het verlangen om zoo spoedig mogelijk eigenmachtig, om baas te zijn. Die bazen echter zijn allesbehalve „Meesters" in hun vak, het zijn beunhazen, en verstaan hun ambacht al zeer slecht. Prutsers, knoeiers zijn het. En daarom komen ze niet vooruit. Want wie, uit medelijden, hun eens werk gunde, heeft al gauw genoeg van dat stuntelig behelpen, en geeft hun in het vervolg liever een aalmoes dan werk.

Hoe, nu, kan dit gebrek aan vakkennis worden verholpen?

Reeds voor dat de jongens op ambacht gaan, dus wanneer ze nog op school zijn, moet hun door ouders en onderwijzers telkens en telkens gewezen worden op de noodzakelijkheid dat men, iets moet leeren, wil men het kennen, en dat men iets goed moet leeren, wil men het goed kennen. Hun eigen afloopende schoolopvoeding zij hun ten voorbeeld, dat men slechts vorderingen kan maken door groote oplettendheid bij het onderricht en trouw en volhardend te oefenen week aan week, jaar aan jaar.

De onbenullige, waanwijze gedachte, dat men zich tot alles bekwaam acht, ook al kent men nog slechts de eerste beginselen van een vak, moet plaats maken voor het verstandig levensbeginsel, dat men nimmer in een of ander vak knap genoeg wezen kan, en nooit te oud is om te leeren. En dat men vooral goed leert, als men de aanmerkingen van anderen goed opneemt en wijzen raad opvolgt, en zelf om verderen uitleg en nadere verklaring vraagt.

De jongens moeten van jongsaf worden voorbereid voor hun later ambacht.

Degelijke vaklui, bij wie de jongens in de leer komen, kunnen en moeten dan verder zorgen.

Een zeer verkeerde gewoonte is het, dat men de leerlingen meer als loopjongen gebruikt, hen maar laat toekijken zonder hun iets te leeren. Wat ze zelf opmerken, apen ze na, en onder veel schelden en standjes, snappen ze misschien, wat ze verkeerd deden. Maar hun het vak grondig leeren doen er weinig.

En waarom handelen de ouderen in het vak aldus? Uit vrees een concurrent op te kweeken, die hun later het brood uit den mond komt stooten.

Maar waarom zoo'n pienteren jongen, die vlug van bevatting is en zeer leergierig zich betoont, niet aan zich verbonden door met hem 'n overeenkomst te sluiten van vast werk, aldus zich zelf in de gelegenheid stellend om met meer goede werkkrachten zijn zaken uit te breiden? Een goede ambachtsman heeft spoedig naam bij de burgerij, die aan hem en aan hem alleen het werk wil gunnen. Zorgt deze echte „baas" er nu voor steeds over een voldoend aantal goede krachten te kunnen beschikken, dan werken deze goede krachten met hem samen om hun ambacht hoog te houden, dat wil zeggen, goed werk te leveren en dit goed betaald te krijgen en zoo werken zij onderling aan hun aller gezamenlijk belang.

De bazen handelen derhalve tegen hun eigen belang, als zij in hun winkel geen goede krachten opkweeken en trachten te behouden.

Ouders, die hun kinderen op ambacht sturen, moeten goed toezien

ONDERHOUDEND ALLERLEI

De ontmoeting met een IJsberg.

Een Duitsch schrijver geeft in de „Berl. Lokal-Ang." de volgende spannende schets van de gevaren, die de in den Oceaan drijvende ijsbergen voor de schepen opleveren.

Het is een prachtige Juli-avond. De zee is slechts licht bewogen. Het mist. En door den witten nevel dringt, telkens met pauzen van 2 minuten het diepe, dreunende, schuwende Poe-oe-oe-oeh uit den misthoorn van een transatlantische stoomboot. Thans worden de omtrekken flauw zichtbaar, zwart en geweldig. Het is een der Oceaanreuzen. Donkere rookwolken kronkelen uit de schoorsteenen. Majestueus doorklieft het schip de baren met een snelheid van 18 mijlen in het uur. Om den scherpen boeg kookt en bruist het water tot hoog-opstattende schuimvlokken. Alle electrische lichten branden; het licht boven in den eerste- of den fokkenmast, 't licht boven in den tweede- of den grooten mast, 't groene licht aan stuurboord rechts onder de kapiteinsbrug, het roode licht aan bakboord links onder de kapiteinsbrug. Alle kajuitvensters en de vensters der eetzaal zijn verlicht, want men zit aan tafel. In de eetzaal, groen met goud, dienen de hofmeesters in hun donkerblauwe uniform met koperen knoopen juist de koffie op. Het strijkorkest boven in de damessalon speelt het laatste stuk van de tafelmuziek. Hartstochtelijk sleepend klippen de tonen der violen, tot beneden in de eetzaal. Schoone vrouwen, gezeten aan de glinsterende, sneeuwwitte tafels, wiegen het hoofd op de handen en lachen, zooals schoone vrouwen lachen als de muziek de liefde suist. — Poe-oe-oe-oeh dreunt de misthoorn toornig midden door de klanken van de muziek en het gebabbel der passagiers heen.

„Die verwenschte misthoorn", zegt de dikke Berlijner tot de kleine zangeres naast hem, die een kunstreis naar Amerika maakt. „Het maakt iemand zenuwachtig."

„Ach het laat mij koud!" is haar meening met voorgewende onverschilligheid.

„Nu ja, als men ook zoo'n portie ijs neemt", grappigt de dikke Berlijner en kraakt een amandel.

Langzaam aan loopt de zaal ledig. Eenigen blijven achter en scharen zich om de piano, waar de vriendelijke Oostenrijker met de belachelijke zwarte snorrebaarden een lied zingt met hooge keelstem, grotesk, bespottelijk. In een hoek, afgezonderd, zit een slanke, jonge man met een jong meisje te keuvelen. De handen ineengestrengeld.

Poe-oe-oe-oeh dreunt de misthoorn.

In het rooksalon zit een brouwer uit Mexico een slechte sigaar te beknauwen en niet ver van hem af vertelt een bereisd Engelschman met een kring van toehoorders om zich heen van zijn reizen. „IJsbergen? Belachelijk! Laat u toch nooit iets wijsmaken. Dit is nu mijn twaalfde reis en ik heb er nog nooit een gezien. En mocht er een komen, wel, nu dan varen wij er om heen. Heel eenvoudig!" Poe-oe-oe-oeh dreunt de misthoorn. En steeds klieft de Oceaanreus schuimend de baren door nevel en mist. Niemand der passagiers bevindt zich op het dek. Het is daar niet zoo aangenaam. Ook wordt het tijd om zich ter ruste te begeven. Het wordt eenzaam op het schip, steeds eenzamer, unheimisch! Alleen op de kapiteinsbrug, die daar in de hoogte vlak voor de schoorsteenen, dwars over het schip loopt, is het levendig. Daar gaan de kapitein en de eerste officier aanhoudend zonder eenige onderbreking van bakboord naar stuurboord heen en weer. In den hoek aan stuurboordzijde staat de derde officier en aan bakboordzijde de vierde officier met den verrekijker voor het oog, trachtend den dichten nevel te doorvorschen. In het stuurhuisje midden op de brug staat de kwartiermeester aan het stuurrad den blik onafgewend op het compas voor hem en voortdurend draaiend aan het stuurrad om het schip in den koers te houden. Voor aan den boeg staat de tweede kwartiermeester, trachtend den mist met het oog te doorboren. Boven in den uitkijktoren aan den fokkemast staat de wacht en spiedt door de mistige duisternis. Beneden in het machine-ruim staan de wijzers van de beide telegraaf-apparaten, die met het telegraaftoestel op de brug in verbinding staan op: „opgelet" van wege den nevel. Verscheidene machinisten bevinden zich daarom in de onmiddellijke nabijheid der toestellen bij de omschakelmachine, die de geweldige machinerie beheerscht. Alle voorzorgsmaatregelen zijn dus genomen. Men hoort niets dan het doffe gelijkmatige stampen der machine, het bruisen der golven, die het schip doorsnijdt, den dreunenden misthoorn. Uit de verte klinkt een zilveren vrouwenlach. Plotseling blijft de kapitein staan en zegt tot den eersten officier: „Jansen, wordt het koeler, of verbeeld ik mij wat?" Jansen kijkt rondom zich, alsof men de koude kon zien en antwoordt: „Ja, het komt mij ook voor alsof het kouder wordt." Tegelijkertijd bemerkt de derde officier aan stuurboord op: „Het wordt aanmerkelijk kouder!" Jansen werpt 'n blik op den thermometer aan het stuurhuisje: „De thermometer daalt snel!" De kapitein komt naast hem staan, evenals de derde officier. Alle drie nemen nauwkeurig den thermometer waar. „Ongeveer zes graden gedaald!" zegt Jansen. „Voor den duivel", roept de kapitein uit, „dat kan alleen een ijsberg zijn. Zie je niets Karsten?" Karsten, de derde officier, vorscht wederom in Noordelijke richting door den mist. „Ik zie niets!" — „Roep den uitkijk eens aan!" beveelt de kapitein. Jansen neemt de spreektrompet en roept den uitkijk eenige woorden toe, die beantwoord worden met de mededeeling, dat hij niets ziet. „De thermometer staat drie graden boven nul", meldt Karsten. Alle verrekijkers op de brug zijn naar het Noorden gericht. Poe-oe-oe-oeh waarschuwt de misthoorn, waarvan de klanken ver den nevel doordringen. En als om met deze waarschuwing

bij wien zij hunne zonen in de leer doen, en als zij den „baas" geen geld kunnen aanbieden om hun kind goed te leeren, dan moeten zij toch minstens de EERSTE JAREN niet aandringen op loon. Op school geeft men den leerlingen toch ook geen geld toe! Als zij die baas een voordeeltje laten genieten van zijn knechtje, op voorwaarde, dat de jongen goed en degelijk in zijn vak onderwezen worde, zal die jongen ook wel leeren, en hebben de Ouders ten minste recht van spreken, zoo dit niet geschiedt.

Als zoo'n jongen niets kost en flink werkt, zal de „baas" er ook wel iets voor over hebben hem te leeren en aan zich te verbinden door hem later, als hij het vak kent, een goed loon uit te betalen. Wil zoo'n flinke knecht dan gaan trouwen, dan moet de „baas" hem voorkomen, zijn loon verhoogen en hem vast werk beloven, als hij bij hem blijft en niet op „z'n eigen" gaat.

Een tweede middel om de ambachten te verbeteren, schuilt in de keuze van een ambacht voor de leerjongens.

Ouders moeten nadenken en zien aan welk ambacht behoefte is in onze maatschappij en niet de jongens als ze de school verlaten maar het huis uit sturen, 't komt er niet op aan bij wien ze terecht komen. Reeds voordat de jongens „er uit" moeten, kunnen de ouders eens rondvragen en onderzoeken in welk vak hun zoon het best geplaatst kan worden, dat is: het meeste toekomst heeft. Door ernstig den jongen over de toekomst te spreken, komt de liefde voor zoo'n vak vanzelf.

In sommige ambachten is er „te kort" in andere een „te veel". Men oordeele:

Op Curaçao zijn:

28 barbiers
223 broodbakkers
27 drukkers
53 grofsmeden
319 kleermakers
143 koetsiers
35 kuipers
331 metselaars
71 scheepstimmerlieden
320 schoenmakers
47 schrijnwerkers
1 sigarenmaker
48 slagers
26 stoelenmatters
519 timmerlieden
86 ververs
30 zeilmakers
39 zilver- en goudsmeden.

Timmerlieden, metselaars, kleermakers, schoenmakers en bakkers zijn er zeker genoeg en zelfs te veel. De kleine baasjes, alzoo knoeiers, zijn in deze ambachten legio, vandaar zoo vele leegloopers en armoedzaaiers.

Zeer verstandig zullen de ouders doen met vooreerst hun kinderen niet in een dezer 4 vakken op te laten leiden, maar een anderen werkkring voor hun jongens te zoeken, waarin minder leegloopers gezien worden, waar steeds veel werk is en men nog best een goede werkkracht kan gebruiken.

Nieuwe Havenwerken
en de
Begrooting Curaçao 1910.

In zijn antwoord op het afdeelingsverslag betreffende het wetsontwerp tot verhooging en wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor 1910, verschaft de Minister van Koloniën eenige nadere inlichtingen betrekkelijk het havenvraagstuk van Curaçao, naar aanleiding van de tot hem gerichte vraag of het in verband met de opening van het Pannamakanaal niet wenschelijk is de haven van Curaçao te verbeteren en te vergrooten.

Uit het onder dagteekening van 27 Febr. 1912 ontvangen rapport van de Commissie voor de Handelspolitiek, betreffende de havenplannen voor Curaçao, blijkt — met betrekking tot de door de heeren Everts en Leezer tot den Gouverneur van Curaçao gerichte concessie-aanvrage voor aanleg en exploitatie van havenwerken te Willemstad, — dat de Commissie het verleenen van concessie meent te moeten ontraden. Onafhankelijk van het rapport was ook de Gouverneur op gelijke gronden als de Commissie en in overeenstemming met het gevoelen van den raad van bestuur en van de Kamer van Kooph. en Nijverheid te Willemstad tot de conclusie gekomen, dat inwilliging van het verzoek van genoemde heeren niet in het belang van de kolonie zijn zou, zoodat een afwijzing van het verzoek door den Gouverneur te verwachten is

Ten aanzien van de vraag wat van overheidswege behoort gedaan te worden voor verbetering en exploitatie der haven, is de Commissie van oordeel, dat de Regeering zich er toe kan bepalen, eerstens de verbreeding van den havenmond en het opruimen van ondiepten in het Schottegat krachtig voortgang te doen hebben, vervolgens een aanlegplaats voor groote schepen over een lengte van 200 á 300 M. te bouwen op een plaats waar gelegenheid tot uitbreiding in de breedte is, en eindelijk, zoo mogelijk, ook een openbaren verkeersweg aan te leggen langs de geheele Oostzijde van de St. Annabaai. Daarnevens beveelt de Commissie aan het particulier initiatief aan te moedigen, in welk verband zij betoogt, dat een aanvraag — echter niet gebaseerd op een monopolie — voor den bouw en exploitatie van havenwerken in het Schottegat in overweging ware te nemen, terwijl zij verder de wenschelijkheid uitspreekt van verbetering van de watervoorziening en van de haven- en kustverlichting en het loodswezen op zoodanigen voet, dat de scheepvaart even veilig bij nacht als bij dag van de haven van Curaçao gebruik zal kunnen maken.

Verder deelt de Minister mede, dat de credieten, toegestaan voor de verbreeding van de St. Annabaai en het opruimen van het rif in het Schottegat, zoomede, bij de loopende begrooting, voor de verbetering van de haven- en kustverlichting, het koloniaal bestuur reeds in staat stellen aan een deel van het door de Commissie aanbevolene uitvoer te geven. Voor zooveel de overige wenschen der Commissie aangaat, heeft de Minister den Gouverneur uitgenoodigd om, in verband met het onderwerpelijk rapport, spoedig een afgerond voorstel in te dienen nopens hetgeen met betrekking tot de haven van Curaçao nog behoort te worden gedaan.

Voorts geeft de Minister nog verschillende inlichtingen aangaande de verbetering van den havenmond, om te eindigen met de verklaring, dat waar uit het rapport van de Commissie voor de Handelspolitiek blijkt, dat bij haar sterk de indruk gewekt is, dat de opening van het Pannamakanaal niet alleen de scheepvaart in de Caraibische Zee zeer zal verlevendigen, maar ook aan de haven van Curaçao in aanzienlijke mate zal ten goede komen en de Commissie adviseert de verbreeding van den havenmond krachtig voortgang te doen vinden, de Minister het alleszins verantwoord acht om te besluiten tot een verbreeding van de St. Annabaai tot 80 M met een diepte van ruim 10 M.

In het antwoord des Ministers worden nog mededeelingen gedaan omtrent hetgeen door de Deensche Regeering reeds is gedaan ter verbetering van de haven van St. Thomas, waaruit blijkt, dat uitdiepingswerken worden uitgevoerd, opmetingen worden gedaan en op de begrooting gelden zijn uitgetrokken voor den bouw van een vuurtoren op Hams Bluff, de Noordwestpunt van St. Croix.

De concessie voor de exploitatie van de haven van St. Thomas is aangevraagd door een consortium van Deensche stoomvaart-, scheepswerf-, en andere maatschappijen, die op loffelijke wijze de handen ineen hebben geslagen ter bevordering van het groote nationale doel; zij betreft slechts een gedeelte van de haven en zal geen inbreuk maken op de rechten van bestaande ondernemingen, die haar werven zullen mogen uitbreiden.

De Regeering verbindt zich het invoerrecht op St. Thomas en St. Jan op te heffen. Als contra-praestatie zal de concessionaris gedurende 10 jaren aan de koloniale schatkist van St. Thomas en St. Jan 33⅓ pCt. van de door hem geïnde kasgelden, met een minimum van 100.000 frs. 's jaars, afstaan.

Ten slotte deelt de Minister mede, onder welke voorwaarden het voorschot voor de sisalcultuur is verleend, waaruit o. a. blijkt, dat de Maatschappij zich verbindt om binnen den tijd van 2 jaren na de sluiting van het contract op Curaçao minstens 200 hectaren te beplanten met sisal, proefaanplantingen te maken met inheemsche juta, van de in Yucatan verbouwd wordende Hennequin en van de in Demarara en Trinidad voorkomende sisalsoorten en daarna op afdoende wijze uit te maken of de sisal- en jutacultuur op Curaçao al dan niet als een winstgevende cultuur kan worden beschouwd. De Maatschappij verbindt zich om, zoo de onderneming slaagt, het ontvangen voorschot terug te betalen door, voor en aleer er eenige winstuitkeering aan de aandeelhouders plaats heeft, 10 pCt. van het jaarlijks netto provenu aan het Gouvernement uit te keeren.

Door eigen schuld.

Bij wijlen hoort men wel eens de opmerking, dat de groote opbloei onzer hoedenindustrie in de laatste twee jaren eenvoudig het gevolg is van de tegenwoordige mode van strooboeden te dragen. Deze bewering moge al een schijn van waarheid in zich besluiten, in zijn algemeenheid is zij beslist een dwaling.

Lang voordat onze volksindustrie een tiental jaren geleden teniet dreigde te gaan, had zij veel betere tijden gekend. Het was er mede gegaan als met de aloëcultuur. Ook deze had eertijds een bloei-tijdperk beleefd, maar daalde en raakte bijna in vergetelheid. Zoo is eveneens de waarde onzer dividivi in prijs gedaald en verkeert nog steeds in gevaar.

Daar mogen tot dien achteruitgang misschien ook nog andere faktoren hebben meegewerkt, het is niet minder waar, dat eenzelfde reden bij alle drie de eerste aanleiding is geweest. Want voor een goed deel was eigen schuld er bij betrokken.

Bij gemis aan alle organisatie en contrôle ging ieder zijn eigen weg, dikwijls een heel verkeerden weg, men liet zich uit zucht naar gemakkelijker en grooter gewin tot minder goed te verdedigen praktijken verleiden, en leende zich tot knoeierij, die onze exportartikelen noodzakelijkerwijze in discrediet brachten. In plaats van rijpe, aan de boomen zwart geworden peulen, verzond men jonge, groene of afgevallen dividivi, die geroosterd of met andere kunstmiddeltjes werden zwart gemaakt, maar die, in looistofgehalte minderwaardig, bovendien nog soms tijdens de reis tot rotting overgingen.— Het heugt niet iedereen meer, dat de aloë één gulden per KG. opbracht. Het was een gouden tijd voor de aloëplanters. Men mocht te vreden zijn. Doch sommigen waren dat niet. In plaats van den goeden naam van hun produkt hoog te houden, knoeiden ook zij. Ooggetuigen hebben ons verzekerd, dat sommigen, alvorens de kisten met het gekookte aloësap werden volgegoten, eerst een metselsteen (een klinker) op den bodem ervan neerlegden. Aloë wordt bij 't gewicht verkocht, en steenen wegen zwaar en zijn goedkoop.

Ook onze hoedenindustrie heeft min of meer een dergelijke periode doorgemaakt. De hooge prijzen voor grove hoeden hebben indertijd velen, zelfs onder de beste, vlechtsters verlokt tot zenuwachtigen haast; maar slordig en inferieur werk is er het gevolg van geweest. Op degelijk werk en goede kwaliteit werd niet gelet, door de vlechtsters zoomin als door de opkoopers. En beiden, de arbeidende klasse, zoowel als de exporteurs, hebben tot hun groote schade en schande er den terugslag van ondervonden.

Onze industrie geraakte slecht befaamd, de markt verliep, de prijzen daalden, het hoedenvlechten was niet loonend meer, kwam tot verval

Dezer dagen ontvingen wij inzage van een schrijven van een der voornaamste groothandelaars in stroohoeden in Parijs, een firma die zoowel Panama- als Java- en Manillahoeden importeert, en in vroeger jaren ook hoeden van Curaçao betrok. Die brief bevestigde zoo sterk mogelijk, hetgeen wij hierboven neerschreven. Naar aanleiding van ons artikel over de hoeden tentoonstelling in de vlechtschool op Pietermaai voor een paar maanden geleden, (welk artikel ook door de *Indische Mercuur* van 30 April is overgenomen) schreef de bewuste Parijsche firma o. a. het volgende, waarin wij enkele woorden onderstreept hebben:

„De pogingen ter verkrijging van
„betere resultaten (op het gebied der
„Hoedenindustrie op Curaçao) inte-
„resseeren mij zeer, in de eerste plaats
„daar ik geregeld in hoeden werk en
„in de tweede plaats daar *het bekend*
„*is, dat de export van Curaçao op Frank-*
„*rijk belangrijk verminderd is door de*
„*slechte levering, toen die hoeden in vraag*
„*waren.*"

„Het wil mij daarom toeschijnen,
„dat wanneer men op *geregelde* leve-
„ringen van *goede* kwaliteit, vooral
„ook in soorten (zooals de in het
„artikel van den *Amigoe di Curaçao*
„vermelde Porto-Rico-hoeden, die
„tot dusverre niet uit Curaçao kwa-
„men) zoude kunnen rekenen, men
„tot groote zaken met Frankrijk
„zoude kunnen komen. In het begin
„zal het wellicht langzaam gaan,
„omdat zoowel het *geschokte vertrouwen*
„*alsook de „vogue" voor het artikel weder*
„*hersteld zouden moeten worden*, maar
„het kan niet uitblijven, dat *goed af-*
„*gewerkte, regelmatig uitvallende en binnen*
„*goed ingehouden termijnen te leveren hoe-*
„*den hier met den tijd weder een groot*
„*afzetgebied zullen vinden.*"

Die weinige woorden geven onzen kooplui en exporteurs te verstaan, waarop zij vooral te letten hebben.

Vóór alles hebben zij zorg te dragen, eerlijke en betrouwbare handelaars te zijn, die hun clientèle stipt en prompt en vlug bedienen. Men vergete nooit, dat een slechte naam lang en verderfelijk nawerkt. Het feit, twee jaar geleden hier voorgevallen, ligt nog versch in 't geheugen. Ook is 't nog van jongen datum, dat wij een schrijven onder de oogen kregen van een zeer bekende firma (niet in hoeden), die met hare filialen tevens de grootste handelszaak is voor Nederlandsch Oost-Indië.

In dat schrijven stond woordelijk het volgende: „Ook naar onze West
„hebben wij sedert eenigen tijd onzen
„blik gericht. De minder goede be-
„richten, omtrent de ondervinding
„door verschillende handelshuizen
„daar opgedaan, deden ons slechts
„aarzelen, uitvoering aan onze plan-
„nen ten opzichte der West te ge-
„ven..... Wij hebben er reeds over
„gedacht, om ons persoonlijk van
„den toestand te gaan overtuigen,
„maar de minder goede resultaten
„die andere Firma's gehad hebben,
„hebben er ons tot heden van weer-
„houden, gevolg aan ons voorne-
„men te geven."

Nu moge het waar zijn, dat deze ongunstige informaties te veel steunden op oude gegevens, dat een dergelijk wantrouwen in onzen handel volstrekt ongegrond is en geen deugdelijke reden van bestaan meer heeft, zulke uitingen als bovengenoemd, toonen ten duidelijkste aan, waar de schoen wringt, waar het gevaar schuilt, en dat er algemeene samenwerking noodig is, om het geschokte vertrouwen in onzen goeden naam te herwinnen.

Nog op een ander feit willen wij wijzen, dat in den grond van de zaak op datzelfde wantrouwen van het buitenland in onzen handel duidt.

Meermalen is het in den laatsten tijd gebeurd, dat buitenlandsche importeurs van stroohoeden bij het inwinnen van inlichtingen omtrent onze volksindustrie de vraag stelden, of onze hoedenindustrie onder gouvernementscontrôle staat en of onze hoeden door een rijkskeur gewaarmerkt wordt.

Het buitenland wil dus een *officieelen* en *betrouwbaren waarborg* hebben tegen bedrog en inferieur werk. Inderdaad, van de zijde van het buitenland is die eisch billijk en begrijpelijk en wij zijn vast overtuigd, dat op den duur aan dien eisch niet te ontkomen is. Zulk een maatregel van een rijksmerk moge wel is waar bezwaren met zich meebrengen, veel lastige formaliteiten voor de vlechtsters en onze exporteurs noodzakelijk ten gevolge hebben, het is toch even zeker, dat zulk een maatregel onze nijverheid ten goede zal komen en een stuwkracht kan worden, om deze volksindustrie tot nog grooteren bloei en tot meerdere bekendheid op te voeren.

Een gouvernementskeur of waarmerk is een eisch van den tegenwoordigen tijd, een tegemoetkomen aan billijke verlangens van onze cliëntèle, het aangewezen middel, om het wantrouwen in ons product geheel weg te nemen, en het een eereplaats te verzekeren op de wereldmarkt. Om dat te bereiken, moeten allen de handen ineenslaan en samenwerken.

Niet dus door de mode, maar omdat wij tegenwoordig door verbetering der vlecht-techniek en onzer organisatie aan de strenge eischen van de mode kunnen voldoen, dat *en dat alléén* is de eerste oorzaak dat onze hoedenindustrie een hoogere vlucht genomen heeft. Daarop dus moet al onze aandacht gevestigd blijven.

Berichten uit de Kolonie.

De Uitvoering

op den Vooravond van Pinksteren konden wij persoonlijk niet bijwonen. Intusschen verheugen wij er ons over, dat de Vereeniging **De Armen Helpen Is God Dienen** een schitterend succes heeft gehad. Er was groote belangstelling en het program liep uitstekend van stapel.

---

te spotten, duikt plotseling een ontzettend, reusachtig schrikbeeld uit den nevel op. Van uit het Noordoost recht voor den boeg drijft 't naar het schip toe, geruischloos, spookachtig wit, de verstarrende, ijzige koude des doods uitademend. Wel 600 voet steekt de ijsberg boven het water uit, zoodat zich een ontzettend groote ijsmassa onder den waterspiegel moet bevinden. Van voren, vlak boven water, vertoont hij een reusachtige uitholling. Het gedeelte daarboven hangt met een gevaarlijke punt naar voren over, juist op scheepshoogte. Als deze ijskegel het schip raakt, wordt het onder water gedrukt als een notendop. Dan is alles voorbij. In enkele seconden. En 2000 passagiers aan boord!

„IJsberg aan stuurboord!" klinkt plotseling het waarschuwingssignaal van den uitkijk. Die stem heeft iets bovenmenschelijks vreesaanjagends. Aan uitwijken — dit ziet de kapitein — is niet meer te denken. Reeds is hij bij het telegraaftoestel. De kruk wordt omgezet. De wijzers staan op: „Met volle kracht achteruit!" Beneden in de machinekamer razen plotseling de electrische bellen. De dichtstbijstaande machinist springt toe, leest het commando en telegrafeert naar de commandobrug ter bevestiging van het bericht, terug. Dan werpt hij de kruk der omschakelingsmachine om. Plotseling klinkt een andere toonaard van de geweldige schroeven, die nu in tegenovergestelde richting draaien Een nauw merkbare siddering doortrilt het geheele schip. Bleek en onbeweeglijk staan de machinisten elkaar aan te zien. Wat is er gebeurd? Wat zal er gebeuren? Wanneer komt de botsing? Wanneer zal het zeewater zich kokend in het machinerium storten, elken uitweg voor de machinisten beneden de waterlinie afsnijdend? Ook boven op de brug staat men bleek en onbeweeglijk, alsof de ijzige koude, die het spook daar voor hen, uitademt, hen tot ijsklompen had doen bevriezen. Bleek en onbewegelijk staat de uitkijk in den toren, de kwartiermeester aan den boeg, de man aan het stuur, dat hij met ijzeren hand houdt en een weinig naar het Zuiden, van den ijsberg af, gedraaid heeft. Zij hebben de tanden op elkaar geklemd. Vijf minuten — dat weten zij — moeten verloopen, alvorens 't zeekasteel naar de schroeven luistert en achteruit loopt. Tot dan loopt het schip zijn enorme vaart uit.

Speelt daar niet iemand in de eetzaal: „Hinterm Ofen sitzt'ne Maus" Eén minuut!...... Twee minuten!

„Ja zoo'n overtocht naar Amerika is tegenwoordig een pleizierreisje, anders niet", zegt de bereisde Engelschman en steekt een sigaret op.

Drie minuten: Het wordt al kouder en kouder. Steeds nader komt de ijsberg, schrikwekkend in dreigende, ijzige spookachtigheid. Hij schijnt den geheelen Oceaan, den geheelen hemel te vullen. Men ziet niets anders dan ijs. Van de brug, van het stuurhuisje, van den uitkijk, van den boeg staren zeven paar oogen in vale gezichten onafgewend op het reusachtige schrikbeeld daar vóór hen. Zeven harten staan stil. Thans moet de botsing geschieden — nu — nu. De man in den uitkijk sluit de oogen. De kwartiermeester op den boeg draait het hoofd zijwaarts en houdt den adem in.

Vijf minuten!...... Het schip staat. Langzaam gaat het nu achteruit. Iets sneller. Nog sneller. De afstand tusschen het witte reusachtige spookbeeld wordt grooter. De ijsberg bevindt zich thans recht voor den boeg. Nog kan het schip met een verhooging van den ijsberg onder water in aanraking komen. Maar hij drijft verder, hij glijdt voorbij, nog steeds dreigend, nog altijd schrikwekkend in zijn starre reusachtigheid. Als Goliath op David blikt de ijsberg op de ellendige notendop neer. Thans is hij reeds aan bakboordzijde. Nog Zuidelijker glijdt hij weg. En nu verdwijnt hij weer in den witten nevel even geruischloos, even geheimzinnig als hij gekomen is. Jansen haalt diep adem. De kapitein zegt: „Dat scheelde een haar!" Neemt zijn pet af en droogt zich het koude zweet van het voorhoofd. Dan gaat hij naar het telegraaftoestel en seint naar de machinekamer „Met volle kracht vooruit." Ook in de machinekamer ademt men dieper op. De gelaatsspieren ontspannen zich. Weer draaien de machtige schroeven in tegenovergestelde richting.

Dan wordt de nevel doorzichtiger. De kwartiermeester aan het stuurrad neemt den koers wederom op. Dikke rookwolken kronkelen uit de schoorsteenen. Bruisend schiet de Oceaanreus weer door het water. De thermometer stijgt. De misthoorn doet nog éénmaal zijn Poe-oe-oe-oeh hooren. Dan zwijgt hij. Het wordt steeds helderder. Reeds worden eenige sterren zichtbaar. Een fluitsignaal roept de kwartiermeester van den boeg terug. De stuurman doet zes maal de scheepsklok weerklinken, waarop de uitkijk onmiddellijk met zijn klok antwoordt. Zes glazen, in zeemanstaal elf uur 's avonds. En de man in den uitkijk laat zijn valkenoogen glijden over de lichten en roept in langgerekte tonen naar de brug: „De lampen branden, al—les we-e-el!" „Amen", zegt de kapitein en verlaat de brug.

„Hofmeester breng mij nog een glas bier", zegt de bereisde Engelschman in het rooksalon. „Verbazend vervelend toch zoo'n reis", voegt hij er geeuwend aan toe...... Nog altijd kan hij zeggen, nooit een ijsberg ontmoet te hebben. „Dat zijn maar praatjes, you know!"

Daar heel in de verte aan den Zuidelijken horizon verdwijnt iets wits, dat er als een onschuldig wolkje uitziet.

Wij hopen dat *Eendracht maakt macht* er zij bij heeft gesponnen.

Onze beleefde dank voor de invitatie, ons toegezonden.

Muziek.

Op de uitvoering, waarvan hierboven melding werd gemaakt, heeft het Curaçaosch Philharmonisch orkest weer nieuwe lauweren geplukt. Eenparig is de lof over dit nieuwe orkest. Wij wenschen Directeur en Leden geluk met het reeds behaalde succes en hopen voor hen dat hun roem steeds stijgende blijft.

De Militaire Kapel had den zoeten inval op Pinksterdag van 6–7½ te spelen. Slechts het laatste half uur wandelden eenige toehoorders aan den Waterkant der Overzijde.

Wij zijn te dankbaar voor de concerten, welke de Militaire Kapel ons geregeld te genieten geeft, dan dat wij thans niet zouden mogen bejammeren, dat een concert om zes uur op een te ongelegen tijd komt voor het Publiek. Bij gebrek aan toehoorders mist de Kapel haar natuurlijke voldoening en het Publiek een gepaste ontspanning, waarvan door zeer velen wordt gebruik gemaakt en welke ten zeerste op prijs wordt gesteld.

Wij hopen derhalve, dat het bij deze mislukte proef moge blijven.

En ten slotte nog een woord over het concert der Marine-Kapel.

Die hadden voldoening van hun uitvoering! Er was een zeer talrijk Publiek, dat van tijd tot tijd dankbaar applaudiseerde. Nu, dat was ten volle verdiend. De Jantjes deden hun best, en waren al gewend in de kiosk. Het *Finale*, een soort taptoe gelooven we, viel erg in den smaak. Maar het mooist was toch No. 2 *Ouverture Mignonnette*. Daar werd veel van hun krachten gevorderd. Maar Jan is voor geen klein geruchtje vervaard. Hij durft alles. Ook een leitmotiv voor de Piston in *Chère Brunette*. Zwaar werk, waarvoor een snelle en juiste embouchure hoofdvereischte is. Dit is echter geen aanmerking, integendeel, we wijzen op het moeilijke der uitvoering en durven volmondig zeggen, dat de Piston er wezen mocht. De oefening zal ook hier de kunst nog vervolmaken.

We kunnen de Marine-Kapel niet genoeg aansporen om toch dikwijls in het Publiek te spelen. Een concert bijwonen is een van de genietingen, welke in Tropische landen, het best smaakt.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen:

Het Aprilnummer van de *Hamburg American Gazette* en een reclameboekje voor tochten van Jamaica rond de West Indische eilanden, uitgezonderd Curaçao.

't Gaat nog niet beginnen.

De Nederlandsche Bladen hadden met naam en toenaam het vertrek aangekondigd der genie-soldaten en zelfs naar aanleiding van dat vertrek beschouwingen geleverd.

We waren er dus zóó zeker van, dat ze ook werkelijk met de *Prins Maurits* waren mede gekomen, dat wij, zonder verdere informatie, het publiceerden. Dit was onjuist. Er schijnt een kink in den kabel gekomen. De spring-gelatine werd nog niet ontvangen, evenmin kwamen de soldaatjes.

Zeer vreemd vinden wij het, dat over dit uitblijven en opnieuw talmen met geen woord geschreven werd in een der Nederlandsche Bladen. Wij zullen dus maar weer op zien komen spelen.

Zoutindustrie.

De Heer HERRERA op Bonaire heeft een motor-molen aangeschaft om het zout fijn te malen en zoodoende de waarde ervan te verhoogen.

Jammer dat de Bonairianen weinig zin hebben om in de zoutpannen te werken. Velen trekken, wegens gebrek aan werk, van 't eiland, en nu moest de Heer HERRERA volk ontbieden van Curaçao.

Wegens de droogte

wordt er reeds geruimen tijd van Gouvernementswege versche groenten en vruchten naar Bonaire gezonden om scheurbuik te voorkomen, en de lijders aan deze ziekte te genezen.

Een duiker

had dezer dagen aan de Handelskade veel bekijks. De man kwam telkens met zware balken boven.

Vacature-Algemeene Rekenkamer.

Onder de 16 heeren die aan de Tweede Kamer verzochten, hen aan H. M. de Koningin te willen voordragen voor een benoeming tot lid der Algemeene Rekenkamer (vacature-wijlen Rechten Morra): staat op de eerste plaats:

Jhr. J. O. de Jong van Beek en Donk, oud-gouverneur van Curaçao.

Dr. Cramer.

Het Hbld. verneemt, dat dr. P. J. F. Cramer, directeur van landbouw in Suriname, begin 1918 weer te Buitenzorg aan 's Lands Plantentuin zal worden geplaatst.

Het Departement van Marine.

Naar — volgens de Ned. — in parlementaire kringen verluidt, zal — indien de heer Wentholt als Minister aftreedt, — voor diens Departement niet aanstonds een opvolger worden aangewezen; de heer Colijn, Minister van Oorlog, zou dan met de tijdelijke waarneming worden belast, voornamelijk uit overweging, dat wat dadelijk voorziening behoeft, de verdediging van Indië is, waarmede de tegenwoordige Minister van Oorlog uit den aard van zijn verleden van nabij zeer bekend is.

Dit intérimair zou dan tot de algemeene verkiezingen in 1913 duren.

De Tijd voegt hier nog aan toe: „De Regeering zal een Commissie benoemen tot voorbereiding der oplossing van het geheele vraagstuk."

Gedecoreerd.

—De officier-machinist 2 kl. H. P. De Loenen is benoemd tot ridder 4e kl. der orde van het borstbeeld van den bevrijder Simon Bolivar van Venezuela.

Wij wenschen den Heer DE LOENEN, en ook diens schoonvader, Commandant J. APPEL, met deze decoratie geluk.

Muziek uitvoering.

Zondagavond om 7,30 OVERZIJDE

te geven door de Militaire-Kapel.

PROGRAMMA.

1. Farman...Pas-Red... [1e uitv] H. Maquet
2. Lustspiel.......Ouverture....... Keler-Bela
3. Roses de l'orient......Valse...... Ivanovici
4. 7de Potpourri........ van........ Kuffner
5. Im Zigeunerlager......Marsch...... [1e uit] M. Orscheidt
6. Fantaisie sur faust..................Gounod
7. Serenade.................................. Schubert
Nearer, my God, to thee, het lied gespeeld aan boord van de zinkende „Titanic"
8. La Paloma...... Habanera...... Ivadier

Koloniale Postspaarbank.

Gedurende de maand Maart is ingebracht.

Kantoor	Bedrag
Willemstad	f 7.367.
2e district	26.75
3e „	—
4e „	237.
5e „	43.05
Oranjestad Aruba:	423.30
8e district „	—
Kralendijk Bonaire:	249.82
Rincon „	65.50
Philipsburg, St. Mart. NG.	774.36
Oranjestad, St. Eust.	84.50
Bottom, Saba	150.
Windwardside	19.12
Samen:	f 9.395.40
Terugbetaald:	f 3.882.07

Hamburg-Amerika Linie.

Wij ontvingen in dank het jaarverslag dezer Maatschappij, loopende over het 65ste bedrijfsjaar 1911. Daaraan ontleenen wij het volgende:

Aan zuivere winst werd gemaakt 43.799.044.65 Mark. Naar het reserve-verzekeringsfonds werd overgebracht 1.348 108.49 M. Voor afschrijving van schepen, vorming van een vernieuwingsfonds, concurrentiewering, en stakingfonds werd gezamenlijk 27.676.412.21 M. bestemd. Na uitdeeling der verplichte tantièmes blijft ter verdeeling over 11.250.000 M. of een dividend van 9 pct.

1911 was voor de scheepvaart in het algemeen, en bijgevolg ook voor deze maatschappij, gunstig. De vracht vaart heeft zich sterk ontwikkeld en is, zonder dat men het verwachtte, zeer toegenomen. Sommige overzeesche landen verkeeren inderdaad in een stadium van hoogen bloei. Wel maakten andere landen aan beide zijden van den Atlantischen Oceaan een kortere of langere periode van onzekerheid en onrust door, maar het feit, dat niet tegenstaande dit alles de vrachtvaart gestadig toenam, is toch verblijdend en wijst er op, dat de toename der beweging in Europeesche en buiten-Europeesche landen in getalsterkte en koopkracht op zich zelf krachtig genoeg werkt om aan den wereldhandel rijkelijk voedsel te geven.

Het soms te groote aanbod van lading bij ophoping der goederen maakte het mogelijk de in den laatsten tijd gedaalde vrachtprijzen weer wat te verhoogen. Deze opstapeling van goederen vroeg echter ook offers aan de Maatschappij, doordat zij verplicht werd verschillende schepen met ruimer tonnemaat te charteren, wat veel geld kostte.

De boven aangestipte staat van onzekerheid en onrust heeft vooral betrekking op de Vereenigde Staten van Amerika, omdat door de geringere vraag naar arbeidskrachten de emigratie daarheen sterk verminderde. De rijke katoen oogst daarentegen had een goeden invloed op het verkeer. De staat van onrust en onzekerheid kwam voort uit de tariefquaestie.

Het goederenverkeer in de havens van Baltimore, Philadelphia, Boston en Golfhäffen was zeer levendig. New-Orleans bleek zelfs te klein. Ook op Canada nam de vaart toe. In de koffie-landen, door onze West-Indische lijnen aangedaan, is door de stijging van den koffieprijs, ofschoon de oogst slechts middelmatig was, de koopkracht toegenomen. De emigratie naar deze landen nam toe.

Het bedrijf onzer Zuid-Amerikaansche lijnen werd ten zeerste bemoeilijkt door het gebrek aan toegankelijke havens. Alleen de havens van Santos en Para maken hierop een uitzondering, doch in de meeste andere havens beantwoordt de toestand niet meer aan de stijgende eischen van een snel laden en lossen.

Om van den kant der Maatschappij aan deze eischen te gemoet te komen werd tot het bouwen en aankoopen van verschillende grootere booten besloten. Op de werf van BLOHM & VOZ werden twee vierschroevige turbinebooten op stapel gezet, elk van ± 50.000 Brutto Reg. Ton. Zij zullen in 1914 en 1915 geleverd worden.

De gezamenlijke inhoud der H. A. P. A. G. lijn bedraagt nu 1.210.718 Reg. Ton. een vermeerdering dus van 187.402 in een jaar tijds. Het bedrijfskapitaal werd met 25 millioen Mark verhoogd en gebracht op 150 millioen.

A. N. V. in West-Indie.

Van deze Overzeesche Koloniën kwamen het afgeloopen jaar weinig belangrijke tijdingen in. Door lezingen en haar openbare leeszaal en bibliotheek blijft Groep Suriname de geestelijke ontwikkeling bevorderen. Van Nederland uit is het echter zoo moeilijk om te beoordeelen met welke eigenaardige bezwaren het A. N. V. daar te kampen heeft.

Duidelijk is dat aan het Dagel. Bestuur gebleken toen het 't voorrecht had, een samenspreking te hebben met den heer A. A. Heckers, lid van het Groepsbestuur, tijdens diens verblijf in Nederland. Deze Surinamer gaf blijk de beginselen van het A. N. V. beter te begrijpen dan menig Nederlander. Maar voor de verbreiding door middel van goedverzorgde lezingen, voordracht-avonden en uitvoeringen, meende hij, was meer steun uit het moederland onontbeerlijk.

Het Hoofdbestuur heeft daartoe reeds een stap gedaan door de geldelijke verhouding der Groep tot het Hoofdbestuur gemakkelijker te maken. Ook ten opzichte van Groep Ned. Antillen is deze maatregel getroffen. In 1911 is de acte voor onderwijzer behaald door een jongeling uit de West, die hier te lande met ondersteuning van het A. N. V. studeerde. Hij werkt nu voor de hoofdacte, die hij spoedig hoopt te verkrijgen. Daarna zal hij naar de kolonie terugkeeren, evenals een onzer vroegere beschermelingen deed, die thans als onderwijzer op St. Eustatius werkzaam is.

Het Hoofdbestuur meent voorloopig niet meer de zware verplichting op zich te mogen nemen van vaste studiebeurzen. De twee voorbeelden hebben intusschen zoo goed gewerkt, dat de Groep Ned. Antillen het ondernomen heeft om jongelui van de kleinere eilanden op Curaçao te laten studeeren en dezer dagen nog een jongmensch in staat heeft gesteld te gaan studeeren aan de Machinistenschool te Amsterdam. Ook hebben meer ouders in de laatste jaren hunne kinderen ter opvoeding naar het moederland gezonden.

Verschillende leden der Groep Ned. Antillen maakten zich verdienstelijk door aan de samenstelling van het mooie Aruba-nr. van Neerlandia mede te werken.

Het Groepsbestuur leed een gevoelig verlies door het overlijden van den heer M. S. L. Maduro, wien in Neerlandia een woord ter nagedachtenis werd gewijd.

Officieele berichten.

Aan den leeraar bij het openbaar onderwijs op Curaçao, hoofd der Hendrikschool, H. K. A. MICHELSEN, thans met verlof in Nederland, is op zijn verzoek, wegens physieke ongeschiktheid voor den dienst, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Mej. I. C. GRALL is tijdelijk benoemd tot onderwijzeres in nuttige handwerken en werkzaam gesteld aan de openbare school te Kleinbaai St. Martin N. G.

Aan den geneesheer van het krankzinnigengesticht alhier, J. H. M. ELLIS, is tot herstel van gezondheid, zes maanden verlof verleend en de arts. M. C. HENRIQUEZ is gedurende den verlofstijd van den heer ELLIS tijdelijk belast met die functiën.

De armendokter, belast met de armenpraktijk en met het verleenen van verloskundige hulp aan onvermogenden in het 3e district alhier, J. H. M. ELLIS is eervol ontheven uit die functiën en de arts PH F. DE HASETH MÖLLER is tijdelijk belast met deze functiën.

Aan den Adviseur voor visscherijzaken alhier, Dr. P. J. VAN BREEMEN, is, tot herstel van gezondheid, eene maand verlof verleend.

Aan den Advocaat-Generaal bij het Hof van Justitie in deze kolonie, E. S. C. DE VEER ABRAHAMSZ, is wegens tienjarigen onafgebroken dienst in de kolonie, een jaar verlof naar Nederland verleend.

De door den Gezaghebber van St. Martin N. G. verleende verlofsverlenging voor een halve maand aan den kommies 1ste klasse der belastingen aldaar G. A. HUITH, zoomede de aanwijzing van A. R. W. G. BROUWER tot tijd. kommies der belastingen, is door den Gouverneur goedgekeurd.

Aan den klerk enz. op Bonaire, B. P. P. SCHRILS is om gewichtige redenen veertien dagen verlof verleend.

De Gouvernements - beschikking waarbij quarantaine-maatregelen zijn vastgesteld tegen schepen, komende van Trinidad, is ingetrokken.

Aan den Gezaghebber van Aruba, H. J. BEAUJON is om gewichtige redenen veertien dagen verlof verleend.

Aan den Postdirecteur alhier, H. J. COHEN HENRIQUEZ is, tot verdere uitvoering van de hem verstrekte opdracht in het belang der hoedenindustrie, zeven maanden verlofsverlenging verleend.

Wetenschap.

Onlangs werd te Delft opgericht het Geologisch Mijnbouwkundig Genootschap voor Nederland en Koloniën. Het nieuwe genootschap vereenigt in één organisatie de Nederlandsche Mijnbouwkundige en de Nederlandsche Geologische Vereeniging. Deze beide vereenigingen hielden als zoodanig op te bestaan en werden omgezet in overeenkomstige secties. Doel van 't Genootschap is, o. a. de bevordering van de studie der mijnbouwkundige en geologische wetenschappen in Nederland en Koloniën en van de praktische belangen, welke daarmede verbonden zijn. Het zal dit doel trachten te bereiken door op vergaderingen gelegenheid te geven tot bespreking van mijnbouwkundige en geologische onderwerpen, door het organiseeren van excursies en door het uitgeven van een jaarboek en verhandelingen.

Het bestuur bestaat uit de heeren Mr. W. A. J. M. van Waterschoot van der Gracht, ingenieur-directeur der rijksopsporing van delfstoffen, voorzitter, J. A. Grutterink, m. i., hoogleeraar in de delfstof- en aardkunde aan de Technische Hoogeschool te Delft, 's-Gravenhage, Van Bleiswijkstaat 139 secretaris. E. C. Abendanon, m. i. oud-ingenieur van het mijnwezen in Ned.-Oost-Indië, penningmeester.

Staat van het aantal vaartuigen die het eiland Curaçao in de maand April 1912 aandeden, met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand April	88	9739	9015	31	207783	130803
Vorige maanden	270	33577	30903	96	627525	397414
Totaal	358	43316	39918	127	835308	528217

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Marktbericht
van den
Curacaoschen Handelsbond.
Van 31 Mei 1912.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.		0 22
ZOUT per vat van 130 K.G.	f	0 80
DIVIDIVI per K,G.	„	0 05
ORANJESCHILLEN per KG. 1stkw.	„	0 70
id. per KG. 2e kw.	„	0.60
HUIDEN per K.G.	„	0.60
GEITENVELLEN per K.G.	„	1.20
WOL per K.G.	„	0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„	0.45
BEENDEREN per K.G.	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„	0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):		
Kwaliteit No, 1 per dozijn	„	4.12½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„	4,25
„ „ 2 „ „	„	5.50
„ „ 3 „ „	„	4.62½
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 4 „ „	„	7.—
„ „ 5 „ „ (OLA)	„	8.—
„ „ 6 „ „	„	7,50
„ „ 7 „ „	„	9—
„ „ 8 „ „ (OLA)	„	9—
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ (OLA)	„	12—
„ „ 11 „ „	„	12.50
„ „ 12 „ „ (OLA)	„	13.50
„ „ 13 „ „	„	
„ „ 14 „ „ (OLA)	„	15—
„ „ 15 „ „	„	——

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

108 ratten
69 muizen.

Buitenland.

De oorlog tusschen Italie en Turkije.

DE BEZETTING VAN RHODUS.

Ofschoon alle telegrafische verbindingen met Rhodus verbroken zijn, komen nu langzamerhand toch nadere bijzonderheden over de bezetting van dit eiland in. Daaruit blijkt dat in den nacht van 3 op 4 Mei de Italiaansche vloot, onder bevel van den schout-bij-nacht Viale en samengesteld uit de „Vittorio Emmanuel", de „Regina Helena", de „Napoli" en de „Roma" met middelmatige snelheid en uitgedoofde lichten in de richting van het kleine eilandje Charky stoomde, dat ongeveer 10 mijlen ten Westen van Rhodus gelegen is. Dit eskader werd gevolgd door het smaldeel van admiraal Prosbisin en door een convooi stoomschepen met Italiaansche troepen.

Alle schepen waren in den morgen, tusschen twee uur en half drie, op de aangegeven plaats en voeren onder het bevel van Viale naar Rhodus. Het eiland kwam om half vier in het zicht, de vloot splitste zich dan in twee afdeelingen, de eene voer naar het Noorden van het eiland, om zich voor de haven, de stad en de vestingen van Rhodus te vertoonen, terwijl het andere gedeelte met de transportschepen naar de baai van Kalitoa stoomde. Te 6 uur in den morgen begon daar bij schoon en kalm weer de ontscheping. De transportschepen konden tot vlak bij de kust naderen en dit vergemakkelijkte niet weinig het aan land zetten der Italiaansche troepen. In minder dan 2 uur stonden 8000 soldaten op Rhodus en dadelijk begon men het berggeschut, de mitrailleuses, ammunitie en fourage aan wal te brengen, zoodat om 10 uur in den morgen alles was afgeloopen. De Turksche forten zwegen, en zoo deden ook de oorlogsschepen, die voor de stad Rhodus kruisten en niet weinig belangstelling wekten. Het Turksche garnizoen was bij het vernemen van de landing het Smithgebergte ingetrokken, ongeveer 8 K.M. van de Kalitoabaai, op dit bericht rukten ook de Italianen het bergland in en na een zeer moeilijken tocht kwam het bij Sandruchi-Tombo tot een eerste treffen.

Het was in den namiddag van 4 Mei en de 3000 Turken moesten na een kort gevecht naar de stad Rhodus terugtrekken; de Italianen zetten hen achterna, zoodat de Turksche legermacht in den nacht van 4 op 5 Mei geheel uiteen geslagen werd en in de grootste wanorde naar het binnenland vluchtte. De Turken hadden 23 dooden, 48 gewonden en 57 gevangenen, waaronder een officier, de Italianen slechts gewonden, waarvan er een overleden is.

Zondag 5 Mei om 5 uur eischten de Italianen, dat de stad Rhodus zich zou overgeven, zoo niet dan zou er een bombardement volgen. Tijdig genoeg liet de vice-gouverneur weten, dat hij zich overgaf en om 9 uur trokken de Italiaansche soldaten en marine-troepen de stad Rhodus binnen. Door de bevolking werden zij feestelijk ontvangen.

Volgens deze voorstelling zou de stad dus niet gebombardeerd zijn, andere berichten — uit Turksche bron — melden daarentegen, dat niet minder dan 16 schepen op de hoofdplaats zouden geschoten hebben.

De Turken en hun pers toonen zich vrij onverschillig over het optreden van de Italianen op Rhodus. Zelfs al zouden de Italianen alle eilanden in de Aegeïsche Zee bezetten, zoo schrijven enkele bladen, dan zullen wij nog niet toegeven, want het vertrouwen der Turken wast met den dag. De „Sabach" verklaart, dat de landing in Rhodus niet het minste resultaat voor Italië zal opleveren. „De Turken zijn besloten eervol te sterven, wanneer zij niet eervol leven kunnen". en de „Tanine" meent, dat de jongste actie der Italianen niets anders dan teleurstelling brengen zal; door de bezetting van het eiland Rhodus hopen zij een druk uit te oefenen op de Porte, maar die hoop zal weldra ijdel blijken.

Opmerkelijk is ook de houding der Engelsche pers. De „Times" vindt b.v. dat de nieuwe actie der Italianen niet zoo ernstig en gevaarlijk is als de sluiting der Dardanellen, waaraan gelukkig een einde is gemaakt. De militaire medewerker van dit blad zegt, dat de bezetting van Rhodus weer een beetje vuur onder de Italiaansche patriotten zal brengen, doch Turkije weinig schaden zal. Dat is alles. Als Italië een einde wil maken aan den oorlog, dan volgt het thans niet de ware methode, zegt de „Times".

De „Graphic" meent dat de jongste operatie van Italië even duur als nutteloos is; het blad is van oordeel, dat Italië een interventie der mogendheden wil uitlokken; de bedreiging der Dardanellen was het eerste bewijs, de bezetting van Rhodus het tweede. Maar beide pogingen zullen mislukken.

De „Daily News" merkt op dat de bezetting van Rhodus niet anders dan nadeel kan brengen voor de Italianen. De Turken hebben thans de duidelijke getuigenis in handen hoe zwak de Italianen zich in Tripoli voelen.

Rondom de Dardanellen-kwestie.

Groote vreugde heeft in de geheele handelsmarine van alle mogendheden — de Italiaansche natuurlijk uitgezonderd, waarvan geen koopvaardijschip zich in de Dardanellen zal wagen — het besluit der Verheven Porte gewekt, om de Dardanellen voor de handelsdoorvaart weder open te stellen. Zij hebben in de twee weken, tijdens welke de zeestraat gesloten bleef, geduchte schade geleden, en het ergste is, dat er voor die schade slechts zeer weinig verhaal valt te zoeken.

Het recht dat de Turksche regeering zich heeft voorbehouden, om zoodra zij zulks noodzakelijk acht, de zeestraat weer te sluiten, blijft echter als het zwaard van Damocles boven de hoofden der Directies van de stoomvaartmaatschappijen hangen.

In Turksche kringen was de algemeene opinie tegen de sluiting der Dardanellen. Deze tegenstanders hadden het nog zoo kwaad niet gevonden, als de Italianen getracht hadden, de geopende Dardanellen te forceeren, daar men de Italiaansche vlootmacht alsdan een ontvangst had kunnen bereiden, die haar waarschijnlijk lang zou hebben geheugd.

Aan den anderen kant beschouwde men te Konstantinopel het besluit der Porte, van politiek standpunt bezien, als een bewijs van flink staatsmansbeleid en als een billijken maatregel.

De correspondent van de „Times" in de Turksche hoofdstad, beschouwt dan ook de heropening der Dardanellen als een oprecht verlangen der Turksche autoriteiten, om aan de neutrale mogendheden, wier vriendschappelijke houding ongetwijfeld door alle gematigde elementen in Turkije op prijs wordt gesteld, zoo weinig mogelijk materieele schade te berokkenen.

Daarentegen meent de correspondent van het „City-blad", te St. Petersburg, dat Rusland, in antwoord op de jongste nota der Porte, waarin deze te kennen had gegeven, dat zij de Dardanellen zou openen, zoodra dit zonder gevaar kon geschieden, en zoodra Italië de belofte aflegt, dat zij een aanval op de zee-engte niet zal herhalen, er op gewezen heeft, dat Turkije niet het recht heeft om de zee engte geheel te sluiten, zelfs niet op de door de Porte aangevoerde gronden, en er nogmaals krachtig den nadruk op heeft gelegd, dat de vrijheid van scheepvaart door verdragen is gewaarborgd, en dat Rusland eventueel schadeloosstelling in Den Haag zou eischen.

Ons dunkt, dat dit onheilspellend gebrom van den Russischen Beer, meer gewicht in de schaal heeft gelegd, om de zee-engte voor den handel weder open te stellen, dan de wensch om aan de neutrale mogendheden aangenaam te zijn.

De cargadoors in Londen blijven inmiddels nog zeer sceptisch gestemd, omtrent eene duurzame vrije doorvaart. Verscheidene hunner accepteeren nog geen koopmansgoederen voor de Levantijnsche vaart. Zij zouden wenschen dat Italië waarborgen biedt, waardoor dit land afziet van krijgsverrichtingen tegen de Dardanellen. Een wensch, waaraan Italië natuurlijk niet denkt aan toe te geven.

De hoofddirecteur der Levantstoomvaart-maatschappij heeft de schade tot heden aan de maatschappij berokkend door de sluiting der Dardanellen op fl 150.000 per dag besomd. Momenteel zijn een 30tal stoomschepen der maatschappij op weg naar de Levant.

Tegen deze schade heeft de directie een protest uitgebracht. Zij heeft de behartiging harer belangen aan het ministerie van Buitenlandsche Zaken te Berlijn opgedragen en aan de betrokken regeeringen, Italië en Turkije, om een schadeloosstelling gevraagd, daar deze landen schuldig zijn aan deze enorme verliezen.

Maar de regeeringen van beide oorlogvoerende landen hebben wel andere dingen in hun hoofd, dan dat zij lust en tijd hebben om zich met de ingewikkelde kwestie van moeilijk vast te stellen schadevergoeding bezig te houden.

Tot vermindering van het gevaar in de zeestraat worden te Gallipoli bijzondere maatregelen getroffen. De reegeering heeft een groot aantal loodsen aangesteld en een verbreeding van den vaarweg toegestaan. Aan alle kapiteins is uitdrukkelijk last gegeven trouw, de voorschriften der Turksche regeering na te komen.

Omtrent den ondergang van de Amerikaansche stoomschip „Texas", wordt het laatste bericht bevestigd, dat de Turksche kustbatterijen het schip onder de waterlinie hadden lek geschoten en dat het daarom zonk.

Advertentien.

Bekendmaking.

„In artikel 9 van het Reglement op den Garnizoensdienst is bepaald, dat klachten over mindere militairen wegens wanbetaling van schulden aangegaan buiten voorkennis hunner chefs, niet worden aangenomen.

Ook voor de burgermarechaussees zal dezelfde gedragslijn worden gevolgd.

Curaçao, den 28n. Mei 1912.

De Procureur-generaal,

J. B. GORSIRA.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN

HAVEN-NIEUWS.

VAN 25 MEI – 8 JUNI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Zulia	S S Morris	25 Mei	New-York	25 Mei	Maracaibo
Prins Maurits	P Koningstein	25 „	Amsterdam	26 „	New-York
Merida	A Johanson	27 „	Pto. Cabello	27 „	La Guayra
Zulia	S S Morris	30 „	Maracaibo	30 „	New-York
Caracas	Furst	30 „	New-York	30 „	La Guayra
Merida	A Johanson	3 Juni	Pto Cabello	5 Juni	Maracaibo
Pr. Willem III	C. v Baaren	2 „	New York	3 „	Amsterdam
Caracas	Furst	4 „	La Guayra	5 „	New-York
Maracaibo	G W Goodman	8 „	New-York	8 „	Maracaibo
Pr. der Nederl.	J C Metus	8 „	Amsterdam	9 „	New-York
Avala	J H Canham	13 Mei	Philadelphia	25 Mei	Cuba
Eva	A Ellis	13 „	Norfolk	30 „	Trinidad
Odenwald	H Rose	26 „	Pto Colombia	28 „	Hamburg
Graecia	G v Luckner	2 Juni	Hamburg	2 Juni	Pto Colombia
Citta di Milano	Casella	4 „	Colón	4 „	Génova

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Refugio H	26 Mei	Aruba	*Gallarda V*	26 Mei	Pampatar
Victoria D	27 „	St Domingo	*St Domingo D*	25 „	Sto. Domingo
Carmia H	29 „	Maracaibo	*Margarita C*	24 „	Aruba
Cor de Maria C	29 „	Rio Hacha	*Angélica D*	29 „	Sto. Domingo
Zelma H	29 „	La Guayra	*Dreadnought H*	28 „	Isl. Barlovento
9 de Abril H	29 „	Maracaibo	*Maria H*	24 „	Maracaibo
Virginia H	31 „	Vela de Coro	*John Blackw.*	26 „	Barbados
			Virginia H	28 „	Vela de Coro
			Refugio H	29 „	Aruba
			Meda H	29 „	Bonaire
			Carlota H	28 „	Maracaibo
			Cor de Maria C	30 „	Maracaibo
			Olinda H	30 „	Barahona
			Carlota V	1 „	Maracaibo

Drukker:
B. L. BOGAERS.